

STYRELSENS RAPPORTER TILL STÄMMAN

1 Nya sparformer

Bakgrund

Styrelsen fick av stämman 2008 i uppdrag att utreda i vilken juridisk form bo- och pensionssparande ska ske genom JAK.

Seminarier genomfördes under 2008 på temat ”nya sparformer”. Styrelsen beslutade i januari 2009 att tillsätta en arbetsgrupp bestående av två styrelserepresentanter och andra intresserade medlemmar med uppdraget att ”utveckla och konkretisera de förslag som finns kring nya sparformer samt identifiera de förslag som JAK ska utreda vidare”. Arbetsgruppen fick också i uppdrag att ta fram en första lägesrapport till stämman 2009 samt att löpande rapportera till styrelsen och förbereda fortsatta diskussionsunderlag. Två medlemmar anslöt sig till arbetsgruppen, som därmed bestod av fyra personer.

Arbetet under 2009

Arbetsgruppen diskuterade fram ett antal punkter med tillhörande frågor angående nya sparformer. Dessa rapporterades till styrelsemötet i september och i oktober, då styrelsen diskuterade frågan. Gruppen avslutade sitt arbete i november och styrelsen beslutade i december att, med hänsyn till det ekonomiska läget och de små utsikterna att få till en givande juridisk utredning, inte lägga ekonomiska resurser på en juridisk utredning under 2010. Styrelsen beslutade också att sammanställa en rapport till stämman med den information som framkommit under arbetets gång kring möjligheter att skapa dotterbolag inom JAK, samt information om möjliga vägar framåt.

Nedan följer en sammanfattning av det mest konkreta förslaget kring nya sparformer, kallat JAK Risk/Ansvar, samt ett antal frågor att ställa i en eventuell juridisk utredning. Frågornas nummer är kopplade till sammanfattningen av förslaget.

JAK Risk/Ansvar

JAK Risk/Ansvar (Bilaga nr 0906 på Idélistan) har vi sammanfattat enligt följande:

1. Spararnas pengar ska investeras lokalt och reallt.
2. Bolag eller förening skall bildas för varje verksamhet.
3. Vinst eller förlust tas av bolaget/föreningen.
4. Spararna kan när som helst sälja sin andel.
5. Spararnas pengar ska kunna flyttas från det obligatoriska pensionssparandet.
6. Spararnas uttagsrätt är begränsad till insatt kapital och/eller produkter producerade av bolaget/föreningen.

Frågor att ställa i en eventuell juridisk utredning

2. Vad är bäst att bilda; förening eller bolag?
4. Kan man göra tvingande avtal för att behålla andelarna (sparandet) i bolaget/föreningen en viss minimitid?

4. Hur värderar man en andel?
4. Finns något bra sätt att beräkna andelarnas (sparandets) värdeförändring?
5. Är det möjligt?
6. Hur beskattas andelen? Före eller efter försäljning?
6. Hur beskattas produkter producerade av bolaget om de tas ut av spararen?

Att starta dotterbolag inom JAK

JAK har uppdragit åt en konsult att utreda huruvida nya europeiska redovisningsregler påverkar JAKs egna kapital och om låneinsatserna även fortsättningsvis kan betraktas som eget kapital. Rapporten från konsulten visar att såväl grundinsatser som låneinsatser är att betrakta som eget primärkapital. Skulle vi däremot ha dotterbolag måste vi följa andra redovisningsregler och i ett sådant läge skulle låneinsatserna sannolikt betraktas som supplementärt kapital. Låneinsatserna är idag en nödvändig del av det egna kapitalet, något som alltså skulle äventyras om ett dotterbolag skulle bildas inom JAK.

Vägar framåt

Styrelsen fick även av stämman 2008 i uppdrag att ta fram tekniska, praktiska och ideologiskt analyserade förslag som kan diskuteras under sommar- och höstseminarierna. Diskussioner har förts vid föreningens seminarier under 2008 och 2009 samt på JAK Forum. Styrelsen ser att det är möjligt att arbeta vidare med frågan på några olika nivåer. Man kan som individ tillsammans med andra skapa egna förutsättningar oberoende av system, skapa ett eget system eller försöka förändra rådande system. Här nedan presenterar styrelsen olika vägar framåt som kommit upp i de diskussioner som förts i föreningen. Det finns säkert fler möjliga vägar.

Skapa egna förutsättningar oberoende av system

- *Låga utgifter – skuldfri*

Att vara skuldfri när man blir gammal är en av nycklarna till en trygg ålderdom, att dessutom bygga upp ett sparkapital ger ännu bättre förutsättningar. JAK möjliggör både och i och med vårt sparlånesystem där fokus ligger på att amortera av sitt lån samtidigt som man i de flesta fall också sparar under amorteringstiden.

- *Sociala relationer – Kooperation*

Att planera för den tid i livet då man inte längre är arbetsför är viktigt. Var och en bör fundera över vilka behov man ser att man kommer att ha då. Trygghet är svårt att skaffa sig genom pengar och förväntningar på utdelning i en tänkt framtid. Trygghet är en färskvara som varken går att lagra i ekonomiska resurser eller sociala relationer. Vi kan dock investera i de relationer vi har och tillsammans försöka se till att vi kontinuerligt tryggar framtida behov.

Skapa eget system

Det finns också möjlighet att skapa en större sammanslutning och på så vis tillsammans bygga upp alternativa system. I en sådan här sammanslutning finns möjlighet att komma överens om olika typer av inflationsskydd, risksättning eller liknande, samt avkastning i reala eller finansiella tillgångar. Det är de som ingår i organisationen som bestämmer över och reglerar verksamheten utifrån de ideologiska utgångspunkter gruppen har. Här finns också möjligheter till olika typer av samarbete med JAK Medlemsbank och andra redan existerande organisationer. Se resultatet av arbetsgruppens arbete ovan.

Påverka rådande system

- *Arbeta politiskt*

Det är politiska beslut som bestämt att vi ska placera en del av våra pensioner i fonder och det är politiska beslut som reglerar vilka fonder som är godkända. Idag kan bara fonder som är registrerade hos Finansinspektionen och som uppfyller kraven i det så kallade UCITS-direktivet (85/611/EEG) anmäla sig hos PPM. Det kan vi genom politiska beslut ändra på.

- *Påverka andra aktörer*

Folksam och Länsförsäkringar är exempel på kundägda bolag som idag erbjuder pensionssparande. Efter många förhandlingar bildade man bolaget Folksam-LO Fondförsäkring, som är en av de förvaltare du kan välja för att ta hand om dina pensionspengar. Det bolaget har olika fonder lämpliga för unga eller äldre och beroende på vilken risk du vill ta. Facket har hela tiden full insyn i och kontroll över bolaget. Möjligheten finns att gå in i den här typen av organisationer och påverka inifrån.

2 Ökat medlemsinflytande

Redovisning av styrelsens uppdrag från stämman 2009, att utarbeta ett syntesförslag för JAKs demokrati.

Uppdragsbeslut från stämman 2009

Stämman 2009 beslutade att ge styrelsen i uppdrag att till stämman 2010 lägga fram ett konkret förslag på ett nytt system för beslutsfattande i enlighet med följande inriktningar:

”Föreningens demokrati och system för beslutsfattande är en fråga som har levt och diskuterats i flera omgångar och där det finns olika åsikter. Styrelsens önskan är att JAK ska ligga i framkant och utveckla demokratin och dess former. Vi har därför tagit fasta på vilka principer vi tycker är viktiga, med förhoppningen att stämman ger oss uppdraget att arbeta vidare med detaljer och former under året. Styrelsen hoppas med detta kunna finna en synteslösning som tar tillvara på de olika fördelar som finns i de olika system vi idag känner till.

Vi vill verka för följande inriktning:

** Beredningen av motioner och propositioner skiljs från övriga stämмоärenden (t.ex. val till förtroendeuppdrag, ansvarsfrihet för styrelsen o.d.) som måste tas vid ett årligt tillfälle*

I praktiken blir de formella beslutstillfällena rubricerade stämmor, men det mesta av beredningen har gjorts före dessa. Stämmorna är i vårt förslag inte tillfället då ärenden diskuteras, det sker på samlingar dessförinnan av typen seminarier eller förslagsmöten, vilka organiseras såväl lokalt som på riksnivå. Dessa möten ersätter dagens utskottsarbete och sker inte vid samma tillfälle som beslutsfattandet.

** Beredningsprocessen förlängs*

I stort sett allt som idag görs på stämman görs alltså innan beslutsfattandet. Stämmor kan fortsätta hållas varje år, men ärenden kan behandlas längre tid än bara fram till nästa stämma – en mer kontinuerlig process blir möjlig. Vi ser också möjligheter i att flytta datumet för närmotioner ska vara inlämnade.

** Möjligheten att låta sig representeras av ombud införs*

Exakt hur representationen ska se ut vill vi fortsätta att diskutera. Tanken är att möjliggöra för medlemmarna att kunna välja om de ska företrädas av ombud eller ej.

** Det öppnas för deltagande på distans i processens alla led*

En samlad portal för digital kommunikation en grundkomponent, i enlighet med kommunikationsstrategin. En säker metod är att bygga ut Internetbanken med en demokratidel.

** Kvalitetsmetoden testas och utvärderas*

Kvalitetsmetoden är en metod för att slippa att behöva göra propositionsordning i flera steg.

** Alla förslag, synpunkter och motioner tas in i samma process och sorteras*

Det är inte säkert att ett förslag som lämnas in måste gå till stämman utan kan införas direkt. Det är viktigt att samråd sker med förslagsställaren.

** De demokratiska processer som kan behövas lokalt utvecklas*

Vi vill att fler ska kunna delta i beredningen av ärendena till stämman och vi vill därför se över vad som kan göras på lokal nivå för att förbättra möjligheterna till deltagande. Det

handlar om allt från formerna för att utse ombud, kommunikation mellan olika nivåer och hur lokala beredningsmöten kan organiseras.”

Bakgrund

Diskussionen om föreningens demokratiska system går många år tillbaka i tiden. Till stämman 2008 och 2009 lades också flera motioner i frågan. Motionerna har i huvudsak haft två inriktningar, dels förslag om att övergå till något slags fullmäktigesystem, dels att utveckla direktdemokratin.

Vid årsstämman 2009 uppdrogs till styrelsen att arbeta fram ett syntesförslag som skulle läggas fram för redovisning nästa årsstämma.

Alla medlemmar har en röst. Idag har alla rätt att komma på den fysiska stämman och avlägga sin röst. Man kan därutöver företräda en annan medlem plus att förmyndare kan företräda barnmedlemmar mellan 16-18 år.

Antal som deltagit i besluten de senaste åren

2007: 94 närvarande samt ett tiotal ombuds röster

2008: 127 närvarande samt ca 90 ombuds röster

2009: 89 närvarande samt ca 20 ombuds röster

Andelen medlemmar som deltar i själva beslutsfattandet rör sig alltså mellan 0,3 och 0,6 %.

Syfte och mål

Syftet med att utveckla det demokratiska systemet är att fler än idag ska delta i föreningens beslutsprocess. Medlemmarnas deltagande ska underlättas och ett ökat engagemang uppnås. Målet är att 20 % av medlemmarna om fem år på något sätt är delaktiga i den demokratiska processen, samt att varje lokalavdelning årligen arrangerar minst ett möte om aktuella beslutsärenden. För att möjliggöra för så många som möjligt att delta sträcks stämmans olika delar ut i tid och flera olika kanaler används för att göra deltagandet tillgängligt för så många som möjligt.

Sammanfattning av större förändringar med styrelsens demokratiförslag

Varje medlem ska själv kunna avgöra om den vill vara aktiv och delta direkt i beslutsfattandet eller om den vill lämna sin röst till ett ombud, som får en representativ funktion.

Skillnaden mot en renodlad direktdemokrati blir att den som vill kan lämna förtroende till någon av de mer aktiva ombuden som ska kunna föra deras talan.

Skillnaden mot ett renodlat fullmäktigesystem blir att varje medlem fortsatt har möjlighet att själv förvalta sin röst. Möjligheten att återta sin röst från ombuden införs också, så att ombudens representativitet säkerställs.

Om inflytandet ska ske direkt eller genom representant blir alltså med denna flexibilitet varje medlems eget val.

För att komma till rätta med stämmans nuvarande begränsning i tid och rum görs så mycket som möjligt av stämmornas processer tillgängliga även för än dem som inte kunnat ta sig till platsen för stämman vid rätt tidpunkt. Med tekniska hjälpmedel sker i stort sett allt, utom det formella klubbslaget, på distans och under längre tid.

Stämnotillfällena blir huvudsakligen, utöver formellt fastslående av redan givna röstresultat, möjlighet till möten, samtal och fördjupning.

Minst en gång om året måste stämman hållas, för att årsmötesfrågor ska kunna avgöras. Med extra stämmor kan årligen hållas i princip lika många stämmor som antal utgåvor av Grus&Guld, men i ett inledande skede föreslår vi, utöver årsstämman i vecka 16, *ett* fast extra stämmotillfälle om året när det finns ärenden att behandla, i vecka 41.

Lokalavdelningarnas aktivitet ska främjas genom arrangerande av fysiska möten kring aktuella beslutsärenden och gemensamt fjärrdeltagande i diskussion och röstning. På så sätt vinnlägger man sig också om att behålla processer där människor möts fysiskt, öga mot öga, för att dela tankar och åsikter.

Grundläggande principer för motionshantering

Ett förslag kan lämnas in när som helst under året. Styrelsen tar ställning till om förslaget kan genomföras utan att behöva passera stämman. Förslagsställaren kan alltid kräva att förslaget ska hanteras som motion. Motionen ges ett nummer och läggs ut på internet för påbörjad diskussion. Medlemmar som intresserar sig för att följa ärendet anmäler detta i det diskussionsforum som är tillgängligt genom bankinloggningen, Styrelsen ska inom två styrelsemöten avge en kommentar. Motionen presenteras i Grus & Guld så snart som möjligt efter inlämning. Därefter pågår diskussionen, på internet samt i lokalavdelningar, tills motionären väcker fråga om streck i debatten. Alla som anmält intresse att följa frågan meddelas via mejl eller SMS enligt på förhand valt alternativ och har ca en vecka på sig att rösta om debatten ska avslutas eller fortsätta. Beslut om streck i debatten tas med enkel majoritet och minst hälften av de för detta ärende anmälda måste delta för att beslutet ska vara giltigt. Streck infaller efter beslut vid närmast följande manusstopp för Grus&Guld. Under tiden mellan beslutet om streck i debatten och manusstoppet gör förslagsställare eventuella sammanjämkningar och formulerar slutligt sina yrkanden. Vid nästa utgivning av G&G presenteras de yrkanden som föreligger. Röstning via internet tar vid. Samtliga medlemmar kan delta i omröstningen. Ombuden har kortare tid för att avge sina röster än övriga. Inom två veckor ska medlem som valt ett ombud kunna läsa av i sin personliga bankinloggning hur ombudet röstat. Under kvarvarande röstningstid – minst en vecka – kan medlemmar vid behov ändra sin röst eller dra tillbaka mandatet från sitt ombud genom att själv rösta. Senast avgivna röst gäller, ungefär som poströstning i allmänna val kan övertrumfas på valdagen. För att formellt slå fast beslutet i enlighet med röstresultatet tas motionens yrkanden och röstresultatet upp på närmast följande stämmotillfälle, alltså i v 16 eller v 41.

Maxtid för motionshantering är att beslut ska fattas vid det tillfälle då det hålles stämman närmast efter att ärendet pågått i 2 år. Sådant stämmobeslut kan i sin tur vara att fortsatt behandla motionen.

Principer för val av förtroendevalda

Alla kan nominera kandidater till förtroendeposter. Valberedningen sätter ihop ett förslag med helhetsperspektiv. Nomineringsstopp är för alla i samband med årets sista manusstopp (v 50) för Grus & Guld (G&G). Alla nominerade som accepterat sin kandidatur presenteras i årets första nummer av G&G. Röstning tar därefter vid enligt samma mönster som för motioner.

Fysiska möten

Lokalavdelningar får en viktig uppgift att anordna fysiska träffar för att diskutera de frågor som är aktuella. Lokalavdelningarna (LA) kan få hjälp från kontoret att presentera motionerna och sammanfattningar av de diskussioner som pågår på Internet. Sammanfattning av diskussionerna från LA bör presenteras på Internet. Större frågor som kräver mer bearbetning och har längre processer kan också bli tema för seminarier på riksnivå. Fysisk stämman där de

formella besluten fattas ska fortsatt anordnas, men all diskussion ska ha avklarats före streck i debatten. Inga nya yrkanden eller kompromissförslag kan komma upp på den fysiska stämman. De fysiska stämmotillfällena får således en mer administrativ funktion och kan bli tillfälle för kurser eller diskussion om andra pågående ärenden. De kan därför möjligen komma att läggas i anslutning till andra JAK-arrangemang.

Regler för ombud

Det kommer att finnas två möjligheter att företräda andra medlemmar.

1) "Enskilt ombud" - möjligheten för alla medlemmar att företräda en annan medlem kan fortsätta vara en möjlighet precis som idag. För detta krävs inga nya regler.

2) "Allmänt ombud" - informatör eller aktiv medlem som anmält intresse för att kunna företräda flera registreras. Nedanstående regler gäller allmänna ombud. Förtroendevalda på riksnivå samt anställda ska ej kunna vara allmänna ombud.

Den som gett ett allmänt ombud sitt förtroende ges möjlighet att själv hålla koll på ombudet och kan på Internetbanken följa om och hur ombudet röstat. Det är informatörer och medlemmar som är kodade som aktiva som kan bli ombud. Vi föreslår en gräns för hur många ett ombud får företräda och hur många ombudet det maximalt får bli. Inledningsvis kan ett ombud max företräda 35 medlemmar. Totalt får det vara max 100 ombud. Ombud anmäler sig själva och kan max vara ombud 3 år i taget med ett uppehåll på 3 år mellan gångerna. Ombuden presenteras kortfattat i G&G och mer utförligt på nätet.

Alla röster som har lagts i förväg, personligen eller i form av ombud, räknas vid stämman. Det är möjligt att låta medlemmar – inte ombud – ha ett sista tillfälle för att avlägga sin röst på den fysiska stämman. Vi lämnar frågan öppen om detta är önskvärt. Ombuden ska under alla omständigheter inte kunna ändra sin röst, då detta skulle försvåra kontrollen. De som vill vara ombud måste alltså inte bara acceptera att deras röstning i viss mån blir offentlig, utan också att de avsäger sig rättigheten att ändra sin röst.

Principer för röstning

Efter att medlemmarna kunnat avge sin röst i ett ärende via Internet räknas resultatet samman och tas till det formella stämmotillfället där ett ombud för röstningen, med bundet mandat, avger resultatet så att det kan beslutföras med ett klubbslag. Hur varje ombud röstat redovisas bara till dem som gett ombudet sitt förtroende och medlemmar kan ändra sin röst eller sitt ombuds röst under slutdelen av röstningstiden. Senast korrekt avgivna röst gäller. Vi lämnar frågan öppen om resultatet av röstningen ska publiceras innan det är klubbat, eller om man väntar tills efteråt.

För alla röstningar används *kvalitetsmetoden* vilket innebär att alla förslag ställs mot varandra samtidigt. Det gör att det blir det enklare att rösta via Internet, eftersom man med denna metod inte behöver rösta flera gånger när det finns flera yrkanden eller kandidater – alla rangordnas och räknas samman utan behov av ytterligare propositionsordning. Finns bara två förslag fungerar metoden som en vanlig omröstning.

I praktiken kommer det knappast någonsin inträffa att två yrkanden/kandidater med kvalitetsmetoden får exakt lika stort stöd. Men lika fullt ska vi ha ett heltäckande system, och därför föreslår vi att följande arbetas in i den tekniska lösningen och i handhavandet av omröstning.

Vid omröstning där två eller flera alternativ får lika stort stöd ska därför följande ske:

A. om det är ett ärende där bara ett alternativ vinner och det inte är det i omröstningsresultatet högst prioriterade resultatet som är oklart behövs ingen åtgärd

B. om det är ett ärende där det som vinnande förslag finns två eller flera alternativ som har lika stort stöd eller om det finns lika stort stöd för två eller flera alternativ bland icke-vinnande alternativ där en prioritetsordning behövs – t ex vid personval till en styrelse – ska dessa särskiljas genom följande steg:

i) vid personval kan kandidat, om lika stöd fortfarande föreligger, på eget initiativ ge motkandidat företräde

ii) lottning tillgrips i nästa steg om styrelsen beslutar så, till exempel på grund av tidsnöd

iii) ny omröstning mellan bara de förslag som hamnat på samma plats tillämpas om inget av ovanstående gett resultat

iv) om även en andra röstningsomgång skulle ge lika resultat avgörs särskiljandet slutligen genom lottdragning under revisors överinseende.

Tekniska och juridiska aspekter

Med ett positivt beslut om att införa det nya medbestämmandesystemet behöver vi bygga en demokratidel på Internetbanken. Där sker röstning, diskussion, överblick, presentation av motioner – direkt av varje medlem eller med hjälp av Lokalavdelningarna.

Vi ser idag inga motsättningar med lagstiftning och regelverk, men även detta utreds professionellt och kommer ytterligare att belysas under det kommande året.

Nästa steg

Styrelsen ser inte förslaget som färdigprocessat eftersom medlemmarna måste få chans att grundligt diskutera samt inkomma med synpunkter på förslaget. Vi avser därför att skicka förslaget på remiss till alla lokalavdelningar samt erbjuda möjligheter att diskutera förslaget vid våra olika arrangemang, exempelvis sommarseminariet. Alla enskilda medlemmar som vill är också välkomna att inkomma med synpunkter direkt till styrelsen. Utifrån de synpunkter vi får in är ambitionen att komma med ett skarpt beslutsförslag till stämman 2011.

Bilagor (kommer att finnas tillgängliga på stämman)

1. Exempel på årscykel för motion
2. Exempel på årscykel för valärende
3. Kvalitetsmetoden

Se även styrelsens proposition ”Förslag angående fortsatt arbete med demokratiuppdraget”.

3 Pengplaceringar

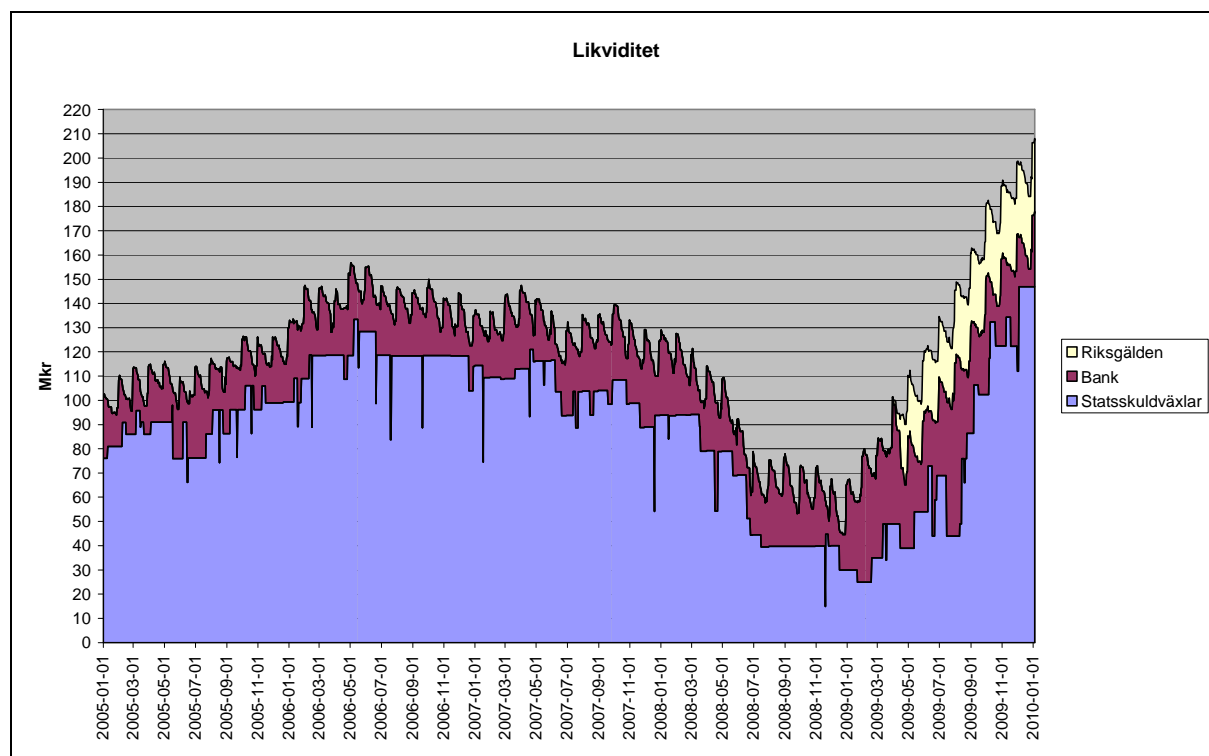
Bakgrund

Stämman 2009 beslutade med anledning av motion nr 10 "Pengplaceringar" att *tillstyrka motionen i den del där styrelsen alternativt och utöver vår strävan att finna räntefria likviditetssamarbeten, när likviditetsmässiga förutsättningar finns, ska arbeta med etiska och miljövänliga kapitalplaceringar.*

JAKs likvida medel

Vi har idag en situation i JAK där likviditeten är god och förutsättningar därmed finns att arbeta med etiska och miljövänliga kapitalplaceringar. Räntefria likviditetssamarbeten har hittills visat sig vara svårt att finna.

Bankens likviditet finns i dag på tre ställen. Den största delen finns i statsskuldsväxlar och kan bli likvida på ca 2-3 dagar. Sedan våren 2009 använder vi även ett konto hos Riksgälden för att placera kapital, dessa kan bli likvida på 5 dagar. Vi har även kapital placerat i andra banker för att kunna utföra transaktioner direkt när medlemmar så önskar.



Diagrammet ovan visar likviditeten i miljoner kronor sedan år 2005 fram till idag i de tre delar som likviditeten är placerad i.

När det gäller statsskuldsväxlar har det lägsta beloppet under perioden varit 14,5 miljoner kronor. Vi bör max placera 14,5 mkr, helst mindre, för att kunna hantera vår likviditet.

Begränsningar enligt lagen

Banken får enligt lag inneha aktier eller andelar i företag, men endast om det är för att driva sin verksamhet, skydda en fordran, alternativt med begränsningar gällande storleken på

innehavet eller andelar i annat företag. Vidare påverkas bankens kapitaltäckning vid ett sådant innehav. Banker måste täcka alla sina verksamhetsrisker med sin kapitalbas. Placeringar i andelar och aktier innebär en risk och behöver därför kapitaltäckas fullt ut.

Idag innebär dessa begränsningar att banken kan ha ett innehav på ca 5 miljoner kronor i andelar eller aktier i ett företag.

Begränsningar enligt bankens stadgar

I bankens stadgar står följande i paragraf §18:

Banken ska ha en med hänsyn till rörelsens art och omfattning tillräcklig betalningsberedskap. Betalningsberedskapen ska genom styrelsens försorg säkras genom placering av tillgångar i statliga värdepapper eller genom andra placeringar som uppfyller vid varje tidpunkt gällande krav på god likviditet och betryggande säkerhet.

Vilka krav som ställs på likviditeten är upp till styrelsen att besluta om, utifrån formuleringarna i stadgarna. Idag är kraven att JAKs medel ska vara likvida inom en vecka samt att risken ska minimal.

Sammanfattning

Styrelsen kan besluta om vad som är ”god likviditet” och ”betryggande säkerhet” enligt JAKs styrande dokument så att placeringar om cirka 5 miljoner kronor i företag kan göras samtidigt som vi tryggar vår betalningsförmåga på lång sikt och kan vara delaktiga i omställningen till ett hållbart samhälle. Förutsättningen för att kunna göra sådana placeringar är att säkerheten är betryggande och att det sker inom ramen för JAK Medlemsbanks ideologi. Styrelsen kommer att titta vidare på detta under året.

4 Utvecklingsarbetet i JAK

Stämman 2009 beslutade med anledning av motion nr 6 "JAK och framtiden" att styrelsen *snabbt, brett och tydligt skulle informera om de förslag som ingår i utvecklingsarbetet i avsikt att underlätta för medlemmarna att praktiskt engagera sig i detta arbete.*

Följande information har presenterats om utvecklingsarbetet under året

Idé- och projektlistan publicerades på JAK Forum i juni 2009, därefter följde uppdaterade versioner av idé- och projektlistan i september, januari och mars.

Dokumentet "Att påverka JAK Medlemsbank" lades ut i JAKtuellt i juli 2009

Information om aktuellt utvecklingsarbete på olika håll i organisationen presenterades i infobilagan i Grus & Guld i september

Ordförande svarade i samma nummer av G&G på ett debattinlägg om utvecklingen i JAK.

Om utvecklingen i JAK

I JAK sker utvecklingen till stor del genom våra olika kurser och arrangemang. Ideellt aktiva sprider kunskap om räntefri ekonomi i olika former och på olika håll i landet. Utveckling sker också i administrationen, genom styrelsens arbete och i lokalavdelningarna.

I styrelsen har mycket tid under de senaste åren ägnats åt förvaltningsfrågor, på grund av nya och mer omfattande regelverk. Stora utvecklingsfrågor under året har varit demokratiuppdraget som styrelsen nu presenterar ett första förslag kring, samt arbetet med att utveckla nya sparformer. Andra pågående utvecklingsprojekt är Internetbanken, utvecklingen av hemsidan, nya låneprodukter och inte minst den internationella satsningen som har engagerat många medlemmar, både i och utanför Sverige.

Ett verktyg i utvecklingsarbetet är JAKs strategier. I grova drag handlar ett strategiarbete om att kartlägga dagens situation (nuvarande läge) och jämföra den med framtida önskade läge (det resultat man vill uppnå). Därefter beslutas vilka områden som man bör fokusera på för att det önskade framtida läget ska kunna realiseras (strategi). Strategierna bryts därefter ner i mätbara mål och handlingsplaner (uppgifter eller projekt) i administrationen. En viktig ledstjärna för strategiarbetet är JAKs identitet och verksamhetsinriktning i reglementet.

Styrelsen arbetar idag med tre strategier som alla är under utveckling:

Medlemsstrategin (fastställdes senast i januari 2010 och kommer att uppdateras under året)

Bank- och kreditstrategin (kreditstrategin fastställdes i januari 2010, resterande del av bankstrategin kommer att fastställas under året).

Kommunikationsstrategin (fastställdes senast i februari 2010)

Utöver dessa har styrelsen under året diskuterat behovet av en utvecklings- eller föreningsstrategi som visar hur vi ser på organisationen och dess utveckling, som förening och i relation till syskonorganisationer och andra samarbetspartners etc. Detta arbete kommer att sättas igång under 2010 och diskuteras vid seminarier och – om det finns intresse – i lokalavdelningarna.

5 Utredning om kostnadsfri stämma

I motion nummer 11 till föreningsstämman 2009 yrkade motionärerna på att stämman och resan ska vara gratis för deltagare och ombud. Ett oenigt utskott C yrkade på en kostnadsutredning och konsekvensanalys. Stämman avslög motionen och beslutade om den utredning som utskott C föreslagit.

Stämmans totala kostnader

JAK tillämpar direktdemokrati, vilket innebär att alla medlemmar är välkomna att delta i stämman. Det går därmed inte att i förväg veta hur många som kommer. De senaste åren har antalet närvarande deltagare varit 127 (2008) respektive 89 (2009). Stämmans bokförda kostnader är 133 000 kr (2008) respektive 142 300 kr (2009). Här ingår arvode, lokalkostnader, reskostnader, logi, mat, kultur och presenter. I res- och logikostnader ingår funktionärernas kostnader samt bidrag till deltagarnas kostnader. Tillkommer gör arvoden, löner, arbetsgivaravgifter, resor och logi för förtroendevalda som deltar och personal som arbetar under stämman. Dessa kostnader belastar inte stämman, men gör att stämmans totala kostnader är större än vad som framgår ovan.

Kostnadsutjämning för övriga deltagare

Stämman 2007 beslutade att införa kostnadsutjämning för deltagarna vid årsstämmorna gällande såväl resa som logi. Detta infördes 2008. Deltagarna lovas bidrag till resa och logi innan stämman. Logi ersätts upp till ett visst belopp per natt för alla som haft en logikostnad. Reser man långväga kan man behöva två natters logi. Resa ersätts utöver ett visst belopp. En sammanställning av alla deltagares kostnader görs efter stämman. Styrelsen beslutar hur mycket av budgeten som ska användas för logi respektive resor. Utbetalning av ersättningar sker i efterskott. De två senaste åren har styrelsens budget för detta helt täckt deltagarnas kostnader för resa och logi. År 2008 lämnades räkningar in för 36 250 kr. För 2009 var siffran 26 758 kr. Alla deltagare lämnar inte in räkningar.

Konsekvensanalys

Vid direktdemokrati, då alla medlemmar har rätt att närvara, kan man aldrig begränsa antalet deltagare och därmed heller inte förutse hur många som ska komma. Det är därför omöjligt att budgetera för allas kostnader. Konsekvensen av att lova alla deltagare gratis resa och logi när det sedan kommer fler än beräknat är att JAKs resultat påverkas negativt. Kostnaderna blir högre än beräknat och bidrar till att det egna kapitalet sjunker. Organisationens buffert minskar och verksamheten blir lidande. Under en viss nivå äventyras även banktillståndet.

Prognosalternativ	Kostnad logi	Kostnad resor	Kostnad totalt
antal övriga deltagare	75 % vill ha ersättning	85 %vill ha ersättning	
100	55 838 kr	72 145 kr	127 982 kr
200	111 675 kr	126 565 kr	238 240 kr
300	167 513 kr	216 434 kr	383 947 kr

1000	558 375 kr	721 448 kr	1 279 823 kr
30000	16 751 250 kr	21 643 429 kr	38 394 679 kr

I ett representativt system bestäms antalet ombud i förväg. Därmed är det möjligt att budgetera för resor och även logi och det är naturligt att betala ombudens kostnader, då de utför ett förtroendeuppdrag och har ett ansvar gentemot medlemmarna på hemmaplan.

Vi hänvisar i övrigt till demokratiuppdraget som har syftet att fler ska kunna delta i den demokratiska processen.

6 Rapport angående jäv

Stämman 2009 beslutade att avslå motion nr 14 ”Medlemsdemokratin – jäv” med tillägget att *regelverket skulle sammanställas och publiceras senast vid årsskiftet och redovisas vid lämpligt tillfälle.*

Av lagen (1995:1570) om medlemsbanker framgår vad JAK Medlemsbank har att följa när det gäller jäv. En redovisning av detta med förklarande text publicerades i JAKtuellt i december 2009 samt i informationsbilagan till Grus & Guld nr 1, i januari 2010.

Ur lagen (1995:1570) om medlemsbanker: 7 kap, 3 §:

”En medlem får inte själv eller genom ombud rösta i fråga om

1. talan mot honom,

2. hans befrielse från skadeståndsansvar eller annan förpliktelse gentemot medlemsbanken, eller

3. talan eller befrielse som avses i 1 eller 2 beträffande någon annan, om medlemmen har ett väsentligt intresse i frågan som kan strida mot bankens.

Bestämmelserna i första stycket om medlem gäller även ombud för medlem.”

Vem är jävig på föreningsstämman?

En medlem anses jävig om man har intressen som strider mot föreningens intressen enligt punkterna ovan och äger då inte rätt att rösta. Medlemmen har däremot rätt att vistas i lokalen samt delta i diskussionen. Det är alltså endast i de situationer som beskrivs i dessa punkter som risk för jäv föreligger, enligt lag. Medlemmen ansvarar själv för att anmäla sig jävig.

Punkt 1 skulle t.ex. kunna handla om ett uteslutningsärende, där en medlem inte bör rösta i det fall ärendet handlar om medlemmen själv. Punkt 2 innebär att en medlem som är styrelseledamot inte får rösta när det gäller att bevilja medlemmen – d.v.s. sig själv – ansvarsfrihet. Punkt 3 har samma betydelse som punkterna 1 och 2, men åtgärderna gäller då någon annan än medlemmen. En styrelseledamots nära anhörig till bör t.ex. inte rösta i frågan om ansvarsfrihet för denne. Det kan också handla om att en medlem äger en stor del i ett företag som stämman ska besluta om åtgärder mot. Detta är sällan aktuellt vid JAK Medlemsbanks stämmor. Det ska finnas ett ekonomiskt intresse eller ett intresse baserat på släktskap för att punkten 3 ska gälla.

Det finns mycket sällan anledning att begränsa en medlems rösträtt på föreningsstämma. Den kooperativa principen ”en medlem – en röst” som är fastslagen i lagtext är teoretiskt möjlig att avtala bort, t.ex. i stadgar, men det måste finnas starka skäl för detta. Det tycks inte vara något som har tillämpats i andra ekonomiska föreningar och det finns risk för att sådana inskränkningar i rösträtten är otillåtna.

7 Rapport angående försäkringsverksamhet

Stämman 2009 avslog motionen om etiska försäkringar med följande tillägg: Eftersom JAK Medlemsbank har den uttalade ambitionen att verka för en räntefri ekonomi i hela samhället och att i banken utveckla nya tillämpningar av räntefri finansiering finns anledning att låta idén med kompletterande försäkringsverksamhet vara levande inom föreningen. I idéseminarier och utvecklingsarbete kan även tankarna kring försäkringslösningar med fördel fortsätta dryftas.

Under året har försäkringsfrågan diskuterats vid ett par tillfällen i styrelsen. VD har också haft möten med försäkringsmäklare och ett livförsäkringsbolag. Utgångspunkten vid mötet med livförsäkringsbolaget var att diskutera möjligheten till efterlevnadsskydd för JAKs låntagare. Under året kommer VD att arbeta vidare med denna fråga samt lägga fram förslag som styrelsen så småningom beslutar om. Det finns också ett påbörjat samtal med Ekobanken kring försäkringar, detta kommer att fortsätta under 2010.